

Vážení čtenáři právě vychází číslo 4/2018 časopisu MRAVENČÍ LISTY. Snad s námi budete spokojeni i tentokrát a přejeme vám potěšení z našeho čtení. V úvodu si připomeneme významné dny, které si spolu s námi můžete oslavit.

1. 4.	Mezinárodní den ptactva
2. 4.	Mezinárodní den dětské knihy
2. 4.	Světový den zvýšení povědomí o autismu
3. 4.	Mezinárodní den spodního prádla
4. 4.	Mezinárodní den proti nášlapným minám
7. 4.	Světový den zdraví
8. 4.	Mezinárodní den Romů
11. 4.	Světový den Parkinsonovy choroby
11. 4.	Mezinárodní den solidarity osvobození politických vězňů
12. 4.	Mezinárodní den letectví a kosmonautiky
14. 4.	Světový den monitoringu diabetiků
18. 4.	Mezinárodního den památek a sídel
20. 4.	Mezinárodní den svobody tisku
22. 4.	Evropský den akcí proti rasismu
22. 4.	Den Země
23. 4.	Světový den knihy a autorského práva

24. 4.	Mezinárodní den skautů a skautek
24. 4.	Světový den laboratorních zvířat
25. 4.	Světový den malárie
26. 4.	Mezinárodní den vzpomínky na Černobyl
26. 4.	Světový den duševního vlastnictví
27. 4.	Světový den grafiky
27. 4.	Světový den sdružených měst
27. 4.	Mezinárodní den smutku
28. 4.	Světový den bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
29. 4.	Mezinárodní den tance
30. 4.	Den pracoviště

2. 4. Mezinárodní den dětské knihy

Mezinárodní den dětské knihy se slaví již několik desítek let. Nepřipadá na 2. dubna náhodně. Mezinárodní den dětské knihy byl záměrně stanoven na toto datum, neboť právě v tento den se narodil známý dánský spisovatel (pohádkář) H. Ch. Andersen. Kdo by neznal z dětství třeba Malou mořskou vílu, malého Káje a sněhovou královnu. Knihovníci pořádají v tento den mnoho akcí, třeba Noc s Andersenem. Společnost pro dětskou knihu byla založena v roce 1953 a mezi její první členy se řadila i známá spisovatelka dětských knih Astrid Lindgrenová. Cílem nejen tohoto dne, ale celého Mezinárodního sdružení pro dětskou knihu je přinést do

dětských rukou četbu, neboť právě knihy podporují dětskou fantazii. Zároveň se snaží upozorňovat na nové dětské knihy. V České republice se můžeme setkat s mnoha projekty podporující dětskou knihu - např. projekt Čteme dětem, který nabádá rodiče, aby četli svým ratolestem.

8. 4. Mezinárodní den Romů

Mezinárodní den Romů je stanoven na pevné datum 8. dubna. V tento den si všichni mají možnost připomenout historii Romů, jejich zvyky, kulturu, jazyk a především si připomenout svůj (jejich) původ. Zároveň se Mezinárodní romská unie snaží šířit povědomí o problémech, se kterými se Romové potýkají.

12. 4. Mezinárodní den letectví a kosmonautiky

"Mezinárodní den letectví a kosmonautiky je stanoven na 12. dubna, kdy si připomínáme dobytí vesmíru lidmi, neboť právě v tento den v roce 1961 se konal první let člověka do vesmíru. Jednalo se o ruského pilota Jurije Alexejeviče Gagrina a vesmírné lodi Vostok. Start proběhl z ruského kosmodromu Bajkonur.

Vodárenští

Milan Pulec

„Dobrý den, mladá paní, nevíte, jestli je souseď doma? Ten vedle prý spí, ale co ten od naproti? Prý by měl být doma. Jdeme vám vyměnit vodoměry“, vysypal ze sebe naráz postarší hromotluk mohutným hlasem pouťového vyvolávače. Snad aby to slyšelo co nejvíce lidí z ulice a nikdo nezůstal na pochybách, že jsou opravdu z vodárny a ne nějaké lumpové, jak se dnes zhusta stává. Tou mladou paní mysleli moji matku. Táhne jí na sedmdesát. Za ním se do vrátek hrnul menší tichý človíček s plastovými deskami na papíry. Asi zapisovač. Ta dvojka byla dokonalá asi jako Pat a Patachon ze starých grotesek. Výměnu vodoměru provedli opravdu hbitě, zapsali stav toho starého a ještě sdělili spotřebu pro naše kontrolní účely. Pak vcelku rychle vypadli a jali se nahánět dalšího zákazníka, aby jej také obšťastnili zbrusu novým vodoměrem. Nezbylo mi než smeknout a přitom vzpomenout na minulost. Bydlel jsem tehdy v jižních Čechách a za třeskatých mrazů vodoměr zamrzl. Nějakou dobu bez vody se dá snadno přežít, koneckonců nebylo to poprvé a měl jsem s tím své zkušenosti. Když ale mráz povolil, z prasklého vodoměru začala prýštit voda. Kdyby byl měřič v obytné části domu, byla by to pohroma, ale nalézal se v průjezdu, takže škody nebyly až tak hrozné. Pokus o telefonický kontakt z budky byl úspěšný až na potřetí, neboť voda začala vytékat z poškozené armatury někdy kolem konce pracovní doby. Ale ani třetí pokus neznamenal výhru, protože momentálně

nebylo k dispozici hotovostní vozidlo a v době, kdy se jeho řidič vrátil na vodárnu, už bylo pozdě. Prostě padla. Voda vytékala půlcoulovým profilem nejen přes noc, ale ještě další den a půl. Stahovala se do níže položeného sklepa mě, jakož i souseďovi, který bouřil, nadával a čítil se jako statný indián, kterému se osadníci zrovna chystají zabrat jeho posvátná loviště. Ale není divu. Vodu měl ve sklepe do půl lýtek a na konzumaci pečlivě uskladněného ovoce mohl v klidu zapomenout. Vodárenští přijeli druhý den kolem poledního. Potom se mě autoritativně dotázali, kde mají svůj uzávěr na hlavní přípojce a seřvali mě, že je zaasfaltovaný někde pod vozovkou. Jako bych měl povinnost hlídat jejich záležitosti a silničáře. Koneckonců, v době, když inkriminovaný ventil podléhal vrstvám jílu, kamení a asfaltového koberce, byl dům opuštěný. Nikdo v něm nebydlel a osídlit jej mě napadlo až několik let poté. Moje nevina byla evidentní. Protože vodárenští neměli o svém ventilu ani potuchy, rozhodli se zajet pro hledačku kovů a nešťastný ventil najít s jeho pomocí. Nevím, co se potom událo, asi hledali ten hledač, protože přijeli až pozdě večer. Byla už tma. Mladý zaměstnanec, snad nováček z toho byl tak vyplašený, že jsem se obával, aby zase neutekl. Ventil zalitý do silničního povrchu vozovky objevil a jal se jej bezprostředně poté obnažovat. Bohužel měl s sebou jen kladivo a malý majzlík, takže se mu po delší době podařilo odštípat malý kousek povrchu velikosti pingpongového míčku. „To chce kompresor a sbíječku“, prohlásil nakonec

a odfrčel s hotovostním vozidlem do tmy. Toho dne se už neobjevil. Následujícího dne byl můj souseď natolik navztekaný (navztekaný je mírný a v jádru nesprávný výraz), že šel seřvat místního starostu. Ten mu v zoufalství přislíbil fekální čerpadlo, aby mohl tu povodeň průběžně likvidovat. Vodárenští přijeli po poledni a s kompresorem. Obnažili hlavní ventil a po menším zápase s úplně rezavým uzávěrem vodu uzavřeli. Teprve teď se v plné nahotě ukázala spoušť, kterou dva dny tekoucí voda napáchala. Další týden voda netekla, protože vodárenští sháněli vodoměr. Když jej přivezli, zjistilo se, že závit přívodní trubky je roztržený a tak mi poradili, abych celou trubku vyměnil. Znamenalo to provést cca 10. metrový výkop, koupit a nainstalovat nový přívod. Neměl jsem do toho nejmenší chuť v domnění, že k vodoměru je to jejich starost, a tak jsme se nakonec dohodli, že opravím závit a přišroubuji na přívod propojovací trubku. Prý mi budou vodu účtovat podle průměrné spotřeby za poslední léta a až budou mít čas, tak to přijedou opravit. A víte, kdy ten čas našli? Nemusíte mi to věřit, ale po sedmi letech.

Tak nevím. Dneska jsou naši vodárenští aktivní, až na půdu. Trochu se ale obávám, že jen v případech, kdy jim jde o peníze.

Narozeniny, svátky a oslavy v Mravenci

Pojďte s námi slavit Velikonoce

Původně byly **Velikonoce** pohanským svátkem jara. Před přibližně 3500 lety dali Židé tomuto svátku zcela nový význam svým svátkem Pesach (uchránění, ušetření),

30. 3. Velký pátek

Církve založené **sv. apoštolem Janem se držely obyčejně konat Paschu v termínu jarního úplňku, bez ohledu na to**, na který den v týdnu připadá. Tito křesťané byli označováni jako kvartodecimáni, „čtrnáctníci“.

Brzy vypukly mezi křesťany o datum slavení Velikonoc vážné spory, shodovali se však na souvislosti data s jarním úplňkem. Část křesťanů přenesla svátek na neděli, den Kristova zmrtvýchvstání, a aby jej odloučila od židovského pesachu. Datum jarního úplňku ale zůstalo závislé na židovském kalendáři, samostatně je začali křesťané vypočítávat ve 3. století, ale odlišně v hlavních centrech křesťanství, v Alexandrii a Římě.

1. 4. Velikonoční neděle neboli Boží hod Velikonoční

Před dvěma tisíci lety pak **Velikonoce** dostaly současný význam Kristovou smrtí a zmrtvýchvstáním. Svátek **Velikonoc** je oslavou vzkříšeného Krista, jde o nejdůležitější křesťanský svátek. Ne zcela přesná definice říká, že **Velikonoční neděle** se slaví první **nedělí** po prvním jarním úplňku.

2. 4. Velikonoční pondělí

Velikonoce mají dlouholetou tradici a jedná se o oslavu jara. Velikonoce vznikly z latinského pascha, které překládáme jako přechod či přejítí a jedná se o oslavu zmrtvýchvstání Ježíše. Právě ukřižování Ježíše bylo nedaleko od židovského svátku pesach – oslava osvobození Izraelitů Mojžíšem z egyptského otroctví. Velikonoce nemají v našem kalendáři stálé datum, jsou vypočítávány právě podle "velké noci" kdy byl Kristus vzkříšen. Celé velikonoční období trvá 50 dní od Velikonoc do tzv. Letnic, přičemž pro většinu z nás znamená oslavu Velikonoc pár dnů volna navíc, které jsou s jejich oslavou spojeny. Celý velikonoční týden: Modré (někdy žluté pondělí) Šedivé úterý Popeleční středa Zelený čtvrtek Velký pátek Bílá sobota Boží hod velikonoční (připadá vždy na neděli) Velikonoční pondělí Právě k Velikonočnímu pondělí se vážou tradice, které zná každý z nás. Nejčastější je pletení pomlázek a barvení vajíček. Většinou chodí na koledu chlupci a vyšupávají dívky "aby neuschly".

1.4. je tzv. Apríl

Apríl je označení pro první dubnový den – 1. duben. Původem může být již íránský svátek Sizdah Be-dar. Už od 16. století je **april** spojen s různými žertíky a drobnými zlomyslnostmi, např. u novinářů pak dovoluje tradice překročit rámeček serióznosti a vypustit tzv. kachnu, resp. hoax.

30. 4. Pálení čarodějnic

Podoba **pálení čarodějnic** na počátku 21. století si zachovává řadu rysů pocházejících

z minulosti, zároveň však došlo k řadě změn. Odlišná je především funkce, původní sociální, ochranný a náboženský význam byl nahrazen funkcí zábavnou a společenskou. **Pálení čarodějnic** probíhá jak v rámci rodiny, sousedů či přátel.



www.shutterstock.com - 521552926

Dne 20. 4. Přejeme všechno nejlepší k svátku slečně Marcele Kvašové.

Velikonoční jídelníček v Mravenci

čtvrtek 29. 3. 2018

polévka - hrášková
hl. jídlo - špenát brambor volské oko

pátek 30. 3. 2018

polévka - bramborová
hl. jídlo - bavorské vdolky
večeře – tousty

sobota 31. 3. 2018

polévka – bramborová
hl. jídlo - velikonoční nádivka, bramborový salát
večeře – vaječná tlačěnka

neděle 1. 4. 2018

polévka – celerová
hl. jídlo – řízek, bramborový salát
večeře – obložený talíř

pondělí 2. 4. 2018

polévka – celerová
hl. jídlo – ala bažant (tetřev)
večeře – vajíčkový salát

dezert

beránek
mazanec
skořicové hvězdy

Devatero životů Karla Čapka

Od psaní si rád odbíhal k jiným činnostem a z nich pak zase čerpal při psaní. Snad proto byl tak oblíbený. Čapek měl prostě rád „obyčejný život“.

1. Občan

V politických názorech byl Čapek nekompromisní. Jako člena protirakouského spolku ho vyloučili z gymnázia, jasný odmítavý názor měl na fašismus i komunismus. Nacisté se ho chystali zatknout, ale smrt byla rychlejší. Josef tehdy pronesl: „Ten Karel měl vždycky v životě štěstí. Dovedl i včas zemřít.“

2. Spisovatel, dramatik

Ačkoli byl Čapek velice vzdělaný a měl mnoho načteno, psal tak srozumitelně, že ho mohl číst každý. Však mu také mnozí vyčítali, že píše pro komorné. To byl ale záměr. A vyšel. Jeho knihy se výborně prodávaly. Zpočátku tvořil Karel i při psaní nerozlučnou dvojici se svým bratrem. A i když už později tvořil sám, rád si nechal poradit. Slovo ROBOT sice poprvé zaznělo na jevišti v jeho hře R.U.R., ale vymyslel mu ho právě bratr Josef. S námětem divadelní hry Matka zase přišla jeho žena Olga. Dalším důvodem, proč dodnes jeho knihy patří k povinné, ale hlavně „nepovinné“ četbě, je jemný humor, který měl tak rád.

3. Novinář

Jako redaktor začínal Čapek v Národních listech. Nelíbilo se mu ale jejich politické směřování, navíc vyloučili z redakce jeho bratra, a tak dal výpověď a v roce 1921 nastoupil do Lidových novin. Psal o divadle i politice,

povídky, sloupky, všiml si malých hrdinství obyčejných lidí. Když měl ale rozepsanou knihu, bral si z „Lidovek“ dovolenou. To chtěl být jen se svými postavami, psát venku nikým nerušen, jen s puštěným rádiem. Okusoval násadku pera, drbal se s ní ve vlasech a své texty četl nahlas stromům a kytkám.

4. Syn

Není pochyb o tom, že lček, jak se Karlovi doma říkalo, byl maminciným mazánkem. A Božena Čapková věděla, jak si lásku svého syna udržet. Byla to sečtělá žena, sbírala podkrkonošské pověsti a Karel slovesné umění zřejmě podědil právě po ní. Na otce děti vzpomínaly jako na obětavého lékaře, který je měl všechny stejně rád.

5. Bratr

Když téměř čtyřleté Helence a ani ne tříletému Josefovi vtrhnul do života bratříček, nebyli z toho nijak nadšeni. To mimino kazilo hru, protože jakmile byli jen trochu hlučnější, maminka už hubovala, že Karlíčka vzbudí. Dokonce získali pocit, že jen překážejí. Takhle nevráživost ale netrvala dlouho. Mezi sourozenci bylo silné pouto až do dospělosti. Dokonce tak silné, až to manželky obou bratrů, Olgu i Jarmilu, často víc než mrzelo. Názor rodiny měl velkou váhu a obě to pocítily na vlastní kůži.

6. Cestovatel

Italské listy, Anglické listy, Výlet do Španěl, Obrázky z Holandska, Cesta na sever: už jen výčet Čapkových cestopisů naznačuje, co bylo jeho další vášní. Ačkoli jeho postřehy doplněné črtami působí lehce, jeho cesty byly

studijní a víc než zábava to byla tvrdá, systematická práce. Leccos se ale časem změnilo. Nejprve jezdil vlakem a lodí, ale pak si Olga udělala „vůdčí list“ a Čapek ji tajně koupil auto – Škodu Populár. Sám kvůli Bechtěrově nemoci řídit nemohl, a tak si na své dovolené najímali řidiče v livreji.

7. Zahradník

Po mamincině smrti roku 1925 se rodina stěhuje do vily na Vinohradech. V jedné půlce bydlí Karel s otcem ve druhé Josef s rodinou. Dveře spojující obě části byly uzamčeny po deseti letech, když se přistěhovala Olga. Na své půlce zahrady chtěl šetrný Karel užitek z zahrady, ale když zjistil, že ho vlastnoručně vypěstovaný karfiol vyjde draž než koupený ananas, upustil od toho. Pak si zase s Josefem vozili rostliny z cest, které v novém prostředí brzy uhynuly. Teprve pak se dal do studia a znalostmi brzy konkuroval profesionálům.

8. Fotograf

Podle vlastních slov začal Čapek fotit proto, aby přátelům ukázal, že v manuálních a technických věcech není tak neobratný, jak se mínilo. Nejdřív fotil naschvál špatné snímky rozmazané, bez hlav a nohou, aby pořádně viděl, jakých chyb se má vyvarovat. Zdá se to úsměvné, ale výsledky takhle metoda měla. Amatér Čapek vytřel profesionálům zrak a stal se autorem nejprodávanější fotografické publikace první republiky: Dášenky.

9. Manžel

Stal se jím až po patnácti letech známosti. Olgu poznal, když jí bylo sedmnáct, on byl o třináct let starší. Manipulovaný rodinou, která Olgou pohrdala, ji opakovaně opouštěl a zase se vracel. I po svatbě měli ve vile každý svůj byt. „Má-li se volnost a láska vylučovat, volím volnost. Raději černá křídla než růžová pouta,“ napsal.

Tajemství pisma (pokračování)

Karel Čapek

“To já nevím,“ pravil nedbale pan Rubner, “o takové hlouposti se já nestarám. Mne na tom jenom zajímá, jak se dá z pisma vyčíst, co jinak vůbec nikdo nepozná. Považte, že někoho znáte hromadu let jako hodného a slušného člověka, a najednou, bác, z jeho pisma shledáte, že to je zloděj nebo prachlump. Panečku, člověk nesmí nikomu jen tak na ksicht věřit; teprve takovou analýzou se ukáže, co v něm vězí!” “Ale, ale,“ divil se pan Plečka stíněně, “to aby se člověk zrovna bál někomu psát.” “Právě,“ mínil pan Rubner. “Představte si, jaký tahle vědecká grafologie bude mít význam řekněme pro kriminalistiku. Pane, to budou moci člověka zavřít, dřív než něco ukradne; jeho písmo prozradí, že ten chlap má sekundární zlodějský rys, a šups s ním na Pankrác! To má ohromnou budoucnost. Jak vám říkám, to je hotová věda, o tom nemůže být nejmenší pochybnosti.” Pan Rubner se podíval na hodinky. “No, deset hodin; to abych už šel domů.” “Copak dneska tak brzo?” bručel pan Plečka. “Ale to víte,“ pravil pan Rubner měkce, “žena by třeba bručela, že ji

nechávám pořád tak samotnou.”

EXPERIMENT PROFESORA ROUSSE

Karel Čapek

Přítomni byli zvláště: ministr vnitra, ministr spravedlnosti, policejní prezident, řada poslanců, několik vysokých úředníků, vynikající právníci, přední učenci a ovšem i zástupci tisku; neboť ti musejí být při všem. “Pánové,“ začal profesor harvardské univerzity C. G. Rouss, náš proslulý americký krajan, “experiment, který já vám budu ukázat, spočívá na starších pracích velké řady mých učených kolegů a spolupracovníků; indeed, na celé věci není už nic nového a eh, really, je to... Je to stará vesta,“ vyhrkl radostně, vzpomenuv si na to pravé slovo. “Jenom ta method užití a eh, a praktická upotřebitelnost některých teoretických experiences byla obžektem mé práce. Já prosím nejvíc pány kriminalisty, aby oni věc posoudili podle své practice. Well. Tedy celá věc je ta: já vám řeknu slovo, a vy mně musíte říci jiné slovo, které vás v ten moment napadne, ať je to třeba nonsens, eh, blbost, já míním nesmysl. A nakonec já vám podle těch slov, co vy mně dáte, řeknu, co vy máte v hlavě, na co vy myslíte a eh, a co vy skrýváte. Rozumíte vy tomu? Já vám to nebudu vyložit theoretically; to jsou asociace, potlačené představy, trochu sudžesce a takové věci. Já budu moc krátký: to se musí vy – eh, well, vyloučit vůle a úvaha; tím se vybaví podvědomé connexions a já z toho budu poznat, co – co –” Slavný profesor tápal po slově. “Well, what’s on the bottom of your mind.” “Co je na dně vaší

duše,“ napověděl někdo z auditoria. “Docela tak,“ děl C. G. Rouss uspokojeně. “Vy jenom musíte říkat automatically, co vám v ten moment přijde na jazyk, beze vší control a ryzervy. Můj byznys potom bude, analajzovat vaše představy. That’s all. Tak já vám to chci ukázat na jednom kriminálním kejzu, eh, případu, a potom na někom z auditory, kdo se bude přihlásit. Well, pan direktor od police nám bude říkat, co je to za kejz s tím mužem. Já prosím.” Pan policejní prezident povstal a řekl: “Pánové, muž, kterého za chvíli uvidíte, je Čeněk Suchánek, domkář a vyučený zámečnický ze Záběhlic. Máme ho už týden v policejní vazbě pro podezření, že zavraždil autodrožkáře Josefa Čepelku, který zmizel před čtrnácti dny. Důvody podezření jsou: auto zmizelého Čepelky bylo nalezeno v kůlně zatčeného Suchánka; na volantu a pod sedadlem řidiče jsou stopy po lidské krvi. Zatčený ovšem na celé čáře zapírá; tvrdí, že auto od Čepelky koupil za šest tisíc, protože sám chce provozovat drožkářství.

Redakční rada: Milan Pulec,
Edita Černá.